Doğal ve Beşerî Çevre Arasındaki İlişki – Etkinlik Kâğıdı

Öğrenme Çıktısı (SB.6.2.2): Ülkemizin doğal ve beşerî çevre özellikleri arasındaki ilişkiyi çözümleyebilme

Adı Soyadı: _____ **Sınıf / No:** _____ **Tarih:** ____ / ____ / 20____

Etkinlik 1 • Doğa mı, İnsan mı? (Sınıflandırma Avı)

Aşağıdaki çevre unsurlarının yanındaki kutucuğa; kendiliğinden oluşan **Doğal Çevre** için **(D)**, insan etkisiyle oluşan **Beşerî Çevre** için **(B)** yazınız.

Çevre Unsuru (1. Sütun)	D / B	Çevre Unsuru (2. Sütun)	D / B
1. Toros Dağları ve yüksek zirveler	☐	5. Akarsu vadisine yapılan hidroelektrik santrali	☐
2. Verimli tarım arazisi (ova)	☐	6. Deniz kıyısına kurulan ticaret limanı	☐
3. Dağların içinden geçirilen kara yolu tüneli	☐	7. Karadeniz kıyısındaki geniş yapraklı ormanlar	☐
4. Baraj gölü ve tarla sulama kanalı	☐	8. Akdeniz kıyısındaki maki bitki örtüsü	☐

Etkinlik 2 • Hava Muhabiri Ol! (İklim mi, Hava Durumu mu?)

Aşağıdaki ifadeleri okuyunuz; uzun yılların ortalamasını anlatan **İklim** için **İ**, kısa süreli **Hava Durumu** için **HD** seçeneğini yuvarlak içine alınız.

Haber İfadesi (1. Sütun)	Seçim	Haber İfadesi (2. Sütun)	Seçim
1. İstanbul'da bugün sağanak yağış bekleniyor.	İ / HD	4. Karadeniz kıyılarında her mevsim yağış görülür.	İ / HD
2. Akdeniz kıyılarında yazlar sıcak ve kurak geçer.	İ / HD	5. Sabah saatlerinde yoğun sis trafiği aksattı.	İ / HD
3. Hava sıcaklığı şu an 15 °C olarak ölçüldü.	İ / HD	6. Doğu Anadolu'da kışlar uzun ve kar yağışlıdır.	İ / HD

Etkinlik 3 • Türkiye'nin İklim Pasaportu

İpucu sandığındaki kavramları doğru sütunlara yerleştirerek ülkemizde görülen üç iklimin kimlik kartını tamamlayınız.

İpucu Sandığı: Maki • Bozkır • Geniş ve iğne yapraklı orman • Kış • Sonbahar • İlkbahar • Çay, fındık, mısır • Zeytin, turunçgiller, üzüm, incir • Buğday, şeker pancarı • Taş ev • Ahşap ev • Kerpiç ev

İklim Özelliği	Akdeniz İklimi	Karadeniz İklimi	Karasal İklim
En Çok Yağış Aldığı Mevsim			
Doğal Bitki Örtüsü			
Başlıca Tarım Ürünleri			
Geleneksel Kırsal Konut			

Etkinlik 4 • Doğru mu, Yanlış mı? (Hızlı Kontrol)

Aşağıdaki ifadeleri dikkatlice okuyunuz; doğru olanların başına **(D)**, yanlış olanların başına **(Y)** yazınız.

D/Y	İfade (1. Sütun)	D/Y	İfade (2. Sütun)
( )	Ülkemizde dağlar doğu-batı yönünde uzandığı için kuzey-güney yönünde ulaşım zordur.	( )	Ege kıyılarında dağlar denize dik uzandığı için deniz etkisi iç kesimlere ulaşabilir.
( )	Batıdan doğuya doğru yükselti arttıkça iklim sertleşir ve tarım alanları daralır.	( )	Dağlık, engebeli ve su kaynaklarının bol olduğu yerlerde toplu yerleşme görülür.
( )	İklim koşulları, bir yörede çıkarılan yer altı kaynaklarının çeşidini doğrudan belirler.	( )	Çevresine göre yüksekte olan ve akarsularca derin yarılmış düzlüklere plato denir.

Etkinlik 5 • Doğal Çevreden Beşerî Faaliyete (Eşleştirme Köprüsü)

Sol sütundaki doğal çevre özelliklerini sağ sütundaki beşerî faaliyetlerle eşleştiriniz ve uygun harfi ortadaki paranteze yazınız.

Doğal Çevre Özelliği	Harf	Gelişen Beşerî Faaliyet
1. Yeryüzü şekillerinin düz ve toprağın verimli olması	( )	**A.** Kış turizmi ve kayak merkezlerinin kurulması
2. Kar yağışının yeterli olduğu engebeli yüksek alanlar	( )	**B.** Baraj, sulama kanalı ve hidroelektrik santrali kurulması
3. Nehir ve akarsuların geçtiği vadilerin bulunması	( )	**C.** Liman inşa edilerek deniz ticaretinin yapılması
4. Deniz kıyısındaki korunaklı koy ve körfezler	( )	**Ç.** Madencilik faaliyetlerinin yürütülmesi
5. Yer altı kaynakları bakımından zengin alanlar	( )	**D.** Tarım faaliyetlerinin ve tarlaların yaygınlaşması
6. Güneşli gün sayısı fazla, ılıman deniz kıyıları	( )	**E.** Yaz turizmine yönelik otellerin açılması

Etkinlik 6 • Küçük Kâşiflerin Test Köşesi

Aşağıdaki çoktan seçmeli soruları okuyunuz ve doğru seçeneğin önündeki daireyi (○) doldurarak işaretleyiniz.

1. Sütun Soruları	2. Sütun Soruları
1. İklimi uygun bir deniz kıyısına turizm amaçlı otel yapıldığında yeni iş alanları doğar; ancak plansız düzenlemeler yeşil alanları azaltıp denizi kirletebilir. Bu durum hangisine örnektir? ○ **A)** Doğal çevrenin zamanla hiç değişmediğine ○ **B)** Doğal ve beşerî çevrenin karşılıklı etkileşimine ○ **C)** Yalnızca dağlık alanlarda turizm yapıldığına ○ **D)** İnsanların doğal çevreden hiç etkilenmediğine	**2.** "Köyümüzde kerpiçten yapılmış bahçeli evlerde yaşarız. Tarlalarımıza buğday ekeriz. Yazlar sıcak ve kurak, kışlar soğuk ve kar yağışlı geçer." diyen Selim hangi iklim bölgesindedir? ○ **A)** Akdeniz İklimi ○ **B)** Karadeniz İklimi ○ **C)** Karasal İklim ○ **D)** Ilıman Okyanus
3. Antalya'da güneşli gün sayısı ve sıcaklık fazla olduğu için deniz turizmi, Erzurum'da kar yağışı fazla olduğu için kış turizmi gelişmiştir. Bu farklılık aşağıdakilerden hangisine bağlıdır? ○ **A)** Ulaşıma ○ **B)** Sanayiye ○ **C)** İklime ○ **D)** Madenciliğe	**4.** Ülkemizde farklı iklim tiplerinin görülmesinde aşağıdakilerden hangisinin etkisi **yoktur**? ○ **A)** Üç tarafının denizlerle çevrili olması ○ **B)** Yükseltinin batıdan doğuya doğru artması ○ **C)** Dağların kıyıya uzanış yönünün değişmesi ○ **D)** Çeşitli yer altı kaynaklarına sahip olması
5. Rize'de evlerin engebeli araziye ve su kaynaklarının bolluğuna bağlı olarak birbirinden uzak inşa edilmesi hangi yerleşme türüne örnektir? ○ **A)** Dağınık yerleşme ○ **B)** Toplu yerleşme ○ **C)** Kıyı sanayisi ○ **D)** Ova yerleşmesi	**6.** Yükseltinin az, ova ve platoların geniş olduğu Bursa, Adana ve Konya'da nüfus fazlayken dağlık olan Hakkâri ve Artvin'de nüfus azdır. Burada nüfusu etkileyen hangi doğal faktör vurgulanmıştır? ○ **A)** Bitki örtüsü ○ **B)** Yeryüzü şekilleri ○ **C)** Su kaynakları ○ **D)** Toprak rengi